

รายงานการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

มาตรา 37

4. แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับสังคมสูงวัย

สารบัญ

1. วัตถุประสงค์	1
2. กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ได้รับประโยชน์	1
3. พื้นที่ดำเนินการ	1
4. หน่วยงานที่รับผิดชอบ	1
5. ผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ	2
6. ความเชื่อมโยงงบประมาณกับยุทธศาสตร์ชาติ	4
7. สรุปภาพรวมงบประมาณ	5
7.1 งบประมาณรายจ่ายประจำปี (จำแนกตามหน่วยงาน)	5
7.2 งบประมาณรายจ่ายประจำปี (จำแนกตามแนวทางการดำเนินงาน)	7
เป้าหมายที่ 1 ประชากรก่อนวัยสูงอายุ (อายุ 25 - 59 ปี) มีความพร้อมก่อนเข้าสู่สังคมสูงวัย	8
กรมประชาสัมพันธ์	8
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ	9
กรมกิจการผู้สูงอายุ	11
สถาบันวิทยาลัยชุมชน	13
กรมการแพทย์	15
เป้าหมายที่ 2 ผู้สูงอายุมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สุขภาพ สังคม และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	17
กรมกิจการผู้สูงอายุ	17
สถาบันวิทยาลัยชุมชน	21
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กรมการแพทย์ กรมการแพทย์แผนไทยและ	
การแพทย์ทางเลือก	22
8. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ 2 ปีย้อนหลัง	25
9. สรุปประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ที่สำคัญ (ย้อนหลัง 2 ปี)	26
10. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ PBO	27

แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย

(เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 เล่มที่ 18 (1) หน้าที่ 155 ถึง 168)

1. วัตถุประสงค์

เพื่อเตรียมความพร้อมประชากรก่อนวัยสูงอายุ เข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2. กลุ่มเป้าหมาย/ผู้ได้รับประโยชน์

- 1) ประชากรก่อนวัยสูงอายุ 25 - 59 ปี
- 2) ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป

3. พื้นที่ดำเนินการ

ทั่วประเทศ

4. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

หน่วยรับงบประมาณที่เป็นเจ้าภาพหลัก : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กรมกิจการผู้สูงอายุ

หน่วยรับงบประมาณที่เกี่ยวข้อง : 4 กระทรวง 7 หน่วยงาน ประกอบด้วย

- 1) สำนักนายกรัฐมนตรี
 - (1) กรมประชาสัมพันธ์
 - (2) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
- 2) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
 - (3) กรมกิจการผู้สูงอายุ
- 3) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
 - (4) สถาบันวิทยาลัยชุมชน
- 4) กระทรวงสาธารณสุข
 - (5) สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
 - (6) กรมการแพทย์
 - (7) กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

5. ผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ

ผลสัมฤทธิ์ หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยนับ	ค่าเป้าหมาย	
		ปี 2568	ปี 2569
(1) ผลสัมฤทธิ์ : ประชากรก่อนวัยสูงอายุมีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่สังคมสูงวัย - ตัวชี้วัด : สัดส่วนประชากรอายุ 25 ถึง 59 ปี มีการเตรียมความพร้อมในทุกมิติ	คน	2,490,995	2,490,995
(2) ผลสัมฤทธิ์ : ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น - ตัวชี้วัด : ผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าได้รับการดูแล	คน	2,930,820	5,549,815

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 155

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ PBO

● ตัวชี้วัด : สัดส่วนประชากรอายุ 25 ปี ถึง 59 ปี มีการเตรียมความพร้อมในทุกมิติ ค่าเป้าหมาย ปี 2568 จำนวน 2,490,995 คน เท่ากับปีก่อนหน้า ทั้งนี้ เป็นการดำเนินงานโดยใช้กลุ่มเป้าหมายเดิมหรือกลุ่มเป้าหมายใหม่ และคาดว่าจะสามารถขยายฐานการดำเนินงานสู่กลุ่มเป้าหมายใหม่ได้เป็นสัดส่วนไม่น้อยเพียงใด

โดยที่จำนวนประชากรอายุ 25 ปี ถึง 59 ปี ทั่วประเทศมีจำนวนรวม 34,023,663 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 51.65 ของประชากรทั่วประเทศ (จำนวน 65,870,610 คน ข้อมูลประชากรรายอายุ เดือนมิถุนายน 2568 จากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/mainpage>)

ค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดข้างต้น จึงคิดเป็นร้อยละ 7.32 ของประชากรอายุ 25 ปี ถึง 59 ปี ทั่วประเทศ ทั้งนี้ ที่ผ่านมาสามารถดำเนินงานได้ครอบคลุมประชากรกลุ่มเป้าหมายคิดเป็นสัดส่วนเท่าใด และคาดว่าจะใช้ระยะเวลาอีกนานเพียงใดจึงจะสามารถดำเนินงานได้ครอบคลุมประชากรกลุ่มเป้าหมายทั่วประเทศทั้งหมด

“มิติ” ของการเตรียมความพร้อมที่กำหนดนั้นครอบคลุมในด้านใดบ้าง

ดังนั้น ควรขยายฐานการดำเนินงานให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายใหม่ในสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้น และควรมุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพการดำเนินงานเพื่อให้สามารถบรรลุค่าเป้าหมายในระดับที่สูงกว่าปีก่อนหน้าอย่างมีนัยสำคัญ และสามารถครอบคลุมประชากรกลุ่มเป้าหมายทั่วประเทศได้โดยเร็ว

● **ตัวชี้วัด :** ผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าได้รับการดูแล
จำนวน 5,549,815 คน

การกำหนดค่าเป้าหมายจำนวน 5,549,815 คน คิดเป็นสัดส่วนเท่าใดต่อประชากรผู้สูงอายุเป้าหมาย
ในระบบฯ ทั้งหมด และคาดว่าจะสามารถดำเนินงานได้ครอบคลุมทั้งหมดภายในระยะเวลาที่ปี

ทั้งนี้ การกำหนดค่าเป้าหมายตัวชี้วัดดังกล่าวที่มีจำนวนมาก ควรจะสามารถจำแนกจุดเน้นหรือ
การชี้เป้าของการพัฒนาได้ว่าจะสามารถดำเนินงานในมิติต่าง ๆ ได้มากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับ
ความสามารถประกอบอาชีพด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง การเข้าถึงความคุ้มครองทางสังคม การมีสภาพแวดล้อม
ที่เหมาะสม ความสามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันได้ การมีคุณภาพชีวิตที่ดี ฯลฯ

● เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ “เพื่อเตรียมความพร้อมประชากรก่อนวัยสูงอายุ เข้าสู่สังคมสูงวัย
อย่างมีคุณภาพ มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และผู้สูงอายุ
มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น” ควรมุ่งเน้นการวัดผลสัมฤทธิ์ที่เกี่ยวกับมูลค่าเพิ่มหรือการเติบโตทางเศรษฐกิจ
และผลลัพธ์ทางสังคมที่เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงเพียงพออย่างมีนัยสำคัญ

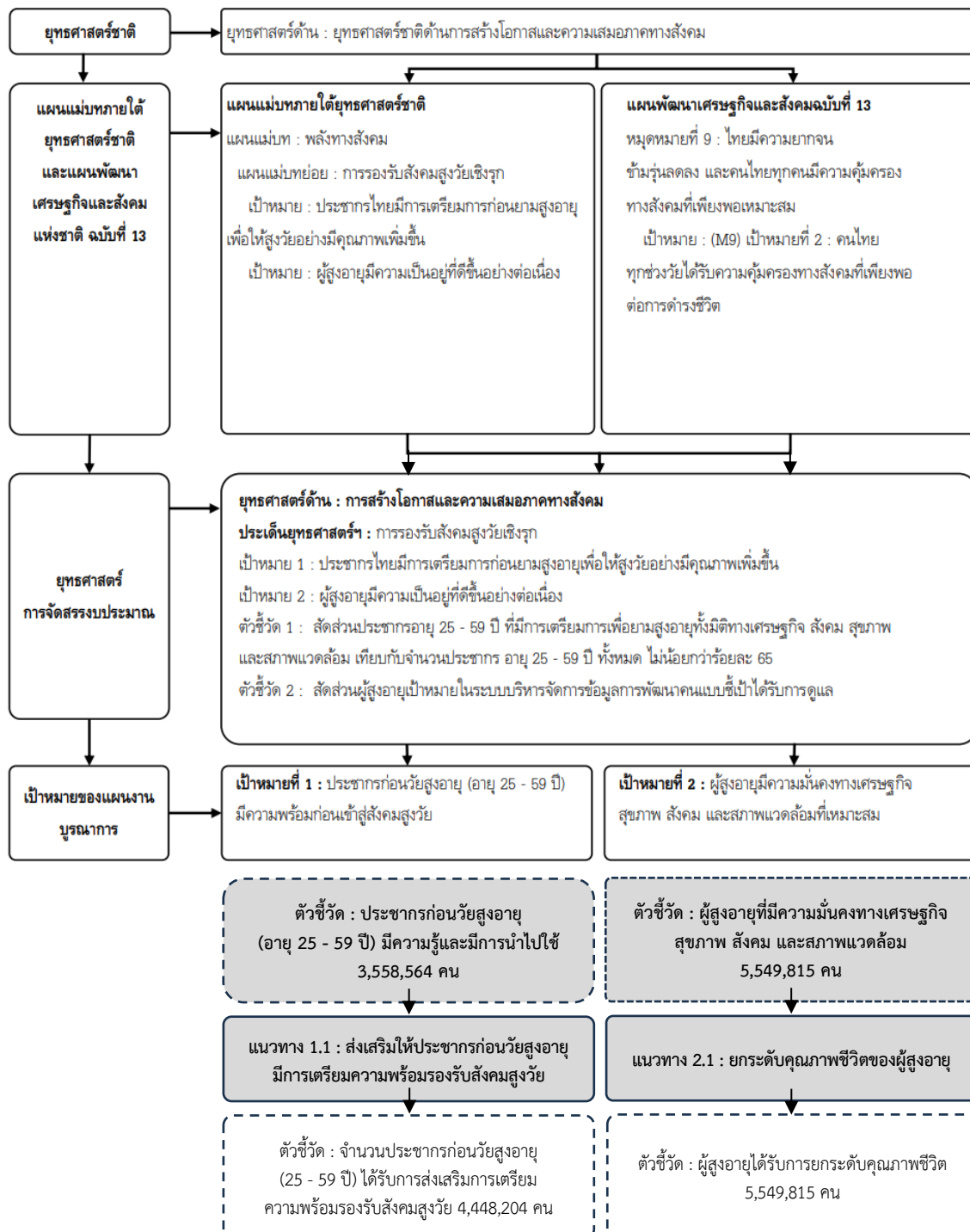
● การกำหนด “ประชากรก่อนวัยสูงอายุ (อายุ 25 - 59 ปี)” ค่อนข้างเป็นช่วงระยะ (Range)
ที่กว้างมาก เป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ ควรพิจารณาดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

- ควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายด้วยช่วงอายุที่แคบลง จะทำให้กลุ่มเป้าหมายมีขนาดเล็กลง พร้อมกับ
การกำหนดระดับการเตรียมความพร้อมที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงอายุซึ่งจะทำให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น
สามารถวัดและประเมินผลได้ดีกว่า รวมถึงเป็นการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเหมาะสมและคุ้มค่ามากขึ้น

- ควรดำเนินการขับเคลื่อน วัดและผลประเมินผลอย่างเข้มข้น โดยเฉพาะประชากรช่วงอายุ 45 - 59 ปี

6. ความเชื่อมโยงงบประมาณกับยุทธศาสตร์ชาติ

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 156 ถึง 158

7. สรุปภาพรวมงบประมาณ

7.1 งบประมาณรายจ่ายประจำปี (จำแนกตามหน่วยงาน)

หน่วย: ล้านบาท

แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับสังคมสูงวัย	ปี 2568		ปี 2569		เพิ่ม/ลด	
	งบประมาณ	ร้อยละ	งบประมาณ	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สำนักนายกรัฐมนตรี	10.2828	1.18	8.4557	1.08	- 1.8271	- 17.77
กรมประชาสัมพันธ์	3.0470	0.35	3.0470	0.39	-	-
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	2.0000	0.23	-	-	- 2.0000	-100.00
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ	5.2358	0.60	5.4087	0.69	0.1729	3.30
กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ	629.3920	72.34	728.1027	92.60	98.7107	15.68
กรมกิจการผู้สูงอายุ	629.3920	72.34	728.1027	92.60	98.7107	15.68
กระทรวงมหาดไทย	182.2967	20.95	-	-	- 182.2967	-100.00
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	182.2967	20.95	-	-	- 182.2967	-100.00
กระทรวงสาธารณสุข	36.5930	4.21	38.7314	4.93	2.1384	5.84
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	19.1948	2.21	20.5481	2.61	1.3533	7.05
กรมการแพทย์	14.6094	1.68	16.0408	2.04	1.4314	9.80
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	2.7888	0.32	2.1425	0.27	- 0.6463	-23.17
กระทรวงการอุดมศึกษาฯ	11.5000	1.32	11.0000	1.40	- 0.5000	- 4.35
สถาบันวิทยาลัยชุมชน	10.0000	1.15	11.0000	1.40	1.0000	10
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	1.5000	0.17	-	-	- 1.5000	-100.00
รวมทั้งสิ้น	870.0645	100.00	786.2898	100.00	- 83.7747	- 9.63

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 204 - 205

กรมกิจการผู้สูงอายุ ได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นจำนวนสูงสุด และเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากที่สุด โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 728.1027 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 92.60 ของงบประมาณทั้งหมดของแผนงานฯ เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 98.7107 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 15.68 ประกอบด้วย 2 โครงการ ได้แก่

1. โครงการพัฒนาเครือข่ายเพื่อรองรับสังคมสูงวัย (แนวทางที่ 1) งบประมาณจำนวน 2.0476 ล้านบาท
2. โครงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ (แนวทางที่ 2) งบประมาณจำนวน 726.0551 ล้านบาท

สถาบันวิทยาลัยชุมชน ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละสูงที่สุดเป็นอันดับที่สอง โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 11 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 1 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10 ประกอบด้วย 2 โครงการ ได้แก่

1. **โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย (แนวทางที่ 1)**
งบประมาณจำนวน 5 ล้านบาท

2. **โครงการส่งเสริมการมีงานทำและมีรายได้ของผู้สูงอายุ (แนวทางที่ 2)** งบประมาณจำนวน 6 ล้านบาท

นอกจากนี้ หน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น อีกจำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่

1. **กรมการแพทย์** ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 16.0408 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 1.4314 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.80 สำหรับ**โครงการสร้างการรับรู้ให้ประชาชนเตรียมความพร้อมก่อนเข้าวัยสูงอายุในทุกมิติ** และ**โครงการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบและนวัตกรรมการดูแลสุขภาพ**

2. **สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข** ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 20.5481 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 1.3533 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.05 สำหรับ**โครงการสร้างเสริมระบบการดูแลสุขภาพเพื่อรองรับผู้สูงอายุแบบบูรณาการ**

3. **สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ** ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 5.4087 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 0.1729 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.30 สำหรับ**โครงการสานพลังขับเคลื่อนนโยบายรองรับสังคมสูงวัยเพื่อสุขภาวะองค์กรรวม**

7.2 งบประมาณรายจ่ายประจำปี (จำแนกตามแนวทางการดำเนินงาน)

หน่วย: ล้านบาท

แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับสังคมสูงวัย	ปี 2568		ปี 2569		เพิ่ม/ลด	
	งบประมาณ	ร้อยละ	งบประมาณ	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เป้าหมายที่ 1 ประชากรก่อนวัยสูงอายุ (อายุ 25 - 59 ปี) มีความพร้อมก่อนเข้าสู่สังคมสูงวัย	16.8761	1.94	15.9733	2.03	-0.9028	-5.35
แนวทางการดำเนินงานที่ 1 ส่งเสริมให้ประชากรก่อนวัยสูงอายุ มีการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย	16.8761	1.94	15.9733	2.03	- 0.9028	-5.35
กรมประชาสัมพันธ์	3.0470	0.35	3.0470	0.39	-	-
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ	5.2358	0.60	5.4087	0.69	0.1729	3.30
กรมกิจการผู้สูงอายุ	2.0476	0.24	2.0476	0.26	-	-
สถาบันวิทยาลัยชุมชน	5.0000	0.57	5.0000	0.64	-	-
กรมการแพทย์	1.5457	0.18	0.4700	0.06	- 1.0757	- 69.59
เป้าหมายที่ 2 ผู้สูงอายุมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สุขภาพ สังคม และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	853.1884	98.06	770.3165	97.97	- 82.8719	- 9.71
แนวทางการดำเนินงานที่ 2 ยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ	853.1884	98.06	770.3165	97.97	- 82.8719	- 9.71
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	2.0000	0.23	-	-	- 2.0000	-100.00
กรมกิจการผู้สูงอายุ	627.3444	72.10	726.0551	92.34	98.7107	15.73
สถาบันวิทยาลัยชุมชน	5.0000	0.57	6.0000	0.76	1.0000	20.00
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	1.5000	0.17	-	-	- 1.5000	-100.00
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	182.2967	20.95	-	-	-182.2967	-100.00
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	19.1948	2.21	20.5481	2.61	1.3533	7.05
กรมการแพทย์	13.0637	1.50	15.5708	1.98	2.5071	19.19
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	2.7888	0.32	2.1425	0.27	- 0.6463	-23.17
รวมทั้งสิ้น	870.0645	100.00	786.2898	100.00	- 83.7747	- 9.63

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 160 - 164

เป้าหมายที่ 1 ประชากรก่อนวัยสูงอายุ (อายุ 25 - 59 ปี) มีความพร้อมก่อนเข้าสู่สังคมสูงวัย ประกอบด้วย 1 แนวทาง คือ **แนวทางการดำเนินงานที่ 1 : ส่งเสริมให้ประชากรก่อนวัยสูงอายุ มีการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย** งบประมาณจำนวน 15.9733 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.03 ของงบประมาณทั้งหมดของแผนงานฯ ลดจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 0.9038 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 5.36 โดยเป็นงบประมาณสำหรับ 5 หน่วยงาน ได้แก่

1. **กรมประชาสัมพันธ์** ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 3.4070 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.39 ของงบประมาณทั้งหมดของแผนงานฯ โดยเป็นงบประมาณสำหรับ **โครงการประชาสัมพันธ์การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย** ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด คือ

เป้าหมายและตัวชี้วัด - แนวทางการดำเนินงานและตัวชี้วัด กระทรวง - หน่วยงาน - โครงการ - กิจกรรมและตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2568		ปี 2569		งบประมาณ เพิ่ม/ลด	
		เป้าหมาย จำนวน	งบประมาณ	เป้าหมาย จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
1.1 กรมประชาสัมพันธ์			3.0470		3.0470	-	-
โครงการที่ 1 : โครงการประชาสัมพันธ์ การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย			3.0470		3.0470	-	-
กิจกรรม ผลิตและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย			3.0470		3.0470	-	-
ตัวชี้วัดกิจกรรม ข้อมูลข่าวสารนโยบาย และการดำเนินงานการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับสังคมสูงวัย ที่เผยแพร่ผ่านสื่อ ของกรมประชาสัมพันธ์ ความถูกต้อง รวดเร็ว และรอบด้าน	ร้อยละ	91		91			

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 160

โดยทั้งหมดเป็นงบรายจ่ายอื่น รายการค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย จำนวน 3.0470 ล้านบาท

กรมประชาสัมพันธ์

โครงการประชาสัมพันธ์การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย 3,047,000 บาท

1. งบรายจ่ายอื่น 3,047,000 บาท

1) ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย 3,047,000 บาท

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 165

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ PBO

- ตัวชี้วัดกิจกรรม ข้อมูลข่าวสารนโยบายและการดำเนินงานการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ที่เผยแพร่ผ่านสื่อของกรมประชาสัมพันธ์ ความถูกต้อง รวดเร็ว และรอบด้าน ร้อยละ 91

โครงการฯ มีระเบียบวิธีการวัดและประเมินผลค่าร้อยละดังกล่าวอย่างไร และจะสามารถยกระดับค่าเป้าหมายให้มีความถูกต้องครบถ้วน ร้อยละ 100 หรือไม่ อย่างไร

- โครงการฯ ควรมุ่งวัดผลเกี่ยวกับความตระหนักรู้ของกลุ่มเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย มากกว่าการวัดเพียงกระบวนการภายในองค์กร ที่เผยแพร่ถูกต้อง รวดเร็ว และรอบด้านเท่านั้น
- ควรวัดผลเกี่ยวกับการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด มีความครบถ้วนและครอบคลุมอย่างไร
- กรมฯ ควรปรับบทบาทองค์กรไปสู่สื่อใหม่และภูมิทัศน์สื่อใหม่ด้วย รวมถึงควรมีบทบาทสำคัญในการป้องกันกรถูกหลอกลวงทางไซเบอร์ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุ
- สื่อของกรมฯ ควรมุ่งเน้นการประกวดสื่อสร้างสรรค์มากกว่าการจัดทำสื่อ ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดงบประมาณ คัดค้าน และสร้างการมีส่วนร่วมของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งการประกวดสื่อโดยเด็กและเยาวชน หรือผู้สูงอายุเอง

2. **สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ** ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 5.4087 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.69 ของงบประมาณทั้งหมดของแผนงานฯ โดยเป็นงบประมาณสำหรับโครงการสานพลังพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมในการบูรณาการเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

เป้าหมายและตัวชี้วัด - แนวทางการดำเนินงานและตัวชี้วัด กระทรวง - หน่วยงาน - โครงการ - กิจกรรมและตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2568		ปี 2569		งบประมาณ เพิ่ม/ลด	
		เป้าหมาย	งบประมาณ	เป้าหมาย	งบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน		จำนวน			
1.2 สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ			5.2358		5.4087	0.1729	3.30
โครงการที่ 1 : โครงการสานพลังขับเคลื่อนนโยบายรองรับสังคมสูงวัยเพื่อสุขภาวะองค์กรวม			5.2358		5.4087	0.1729	3.30
กิจกรรม บูรณาการกลไกเพื่อพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย			5.2358		5.4087	0.1729	3.30
ตัวชี้วัดกิจกรรม มีระบบการติดตามสถานการณ์การเตรียมความพร้อมสังคมสูงวัย	ระบบ	1		-			
ตัวชี้วัดกิจกรรม พื้นที่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ไม่น้อยกว่า	จังหวัด	12		15			
ตัวชี้วัดกิจกรรม พื้นที่นำกระบวนการธรรมาภิบาลสุขภาพพื้นที่ไปขับเคลื่อนนโยบายเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ไม่น้อยกว่า	แห่ง	70		75			
ตัวชี้วัดกิจกรรม มีการบูรณาการกลไกการทำงานร่วมกับหน่วยงานระดับนโยบายเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ไม่น้อยกว่า	หน่วยงาน	-		12			

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 160

งบประมาณทั้งหมดเป็นงบเงินอุดหนุน เงินอุดหนุนทั่วไป รายการค่าใช้จ่ายดำเนินงาน จำนวน 5.4087 ล้านบาท

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

โครงการสานพลังขับเคลื่อนนโยบายรองรับสังคมสูงวัยเพื่อสุขภาพของครัวเรือน

5,408,700 บาท

1. งบเงินอุดหนุน

5,408,700 บาท

1.1 เงินอุดหนุนทั่วไป

5,408,700 บาท

1) ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

5,408,700 บาท

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 165

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ PBO

- ตัวชี้วัดกิจกรรม พื้นที่ที่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ปี 2568 อย่างน้อย 12 จังหวัด มีผลการดำเนินงานที่เป็นพื้นที่รูปธรรม ประกอบด้วย พื้นที่/จังหวัดใดบ้าง

ค่าเป้าหมายปี 2569 อย่างน้อย 15 จังหวัด มีแผนการดำเนินงานประกอบด้วยพื้นที่/จังหวัดใดบ้าง มีหลักเกณฑ์ในการเลือกพื้นที่เป้าหมายอย่างไร โดยที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ด้านผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างไร และเป็นพื้นที่ดำเนินงานเก่าหรือใหม่มากน้อยคิดเป็นสัดส่วนเท่าใด

- การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย มีรูปแบบวิธีการดำเนินงานที่มุ่งเน้นภาคีเครือข่าย แล้วสนับสนุน ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายเหล่านั้นไปขับเคลื่อนขยายผลการดำเนินงานในระดับพื้นที่หรือระดับเครือข่ายต่อไป เพื่อสร้างความยั่งยืนและความมั่นคงทางสังคมหรือไม่ อย่างไร และได้มีการประสานความร่วมมือ กลไก งบประมาณ หรือทรัพยากรสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงาน การบริหารจัดการ และส่งเสริมการรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วมให้บรรลุผลอย่างแท้จริงหรือไม่ อย่างไร

- โครงการฯ ควรมุ่งเน้นการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของกลไกและภาคีต่าง ๆ ในพื้นที่ รวมถึงควรวัดและประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการมีแผนงานโครงการที่เกิดจากการ “สานพลังพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม” ได้รับการบรรจุไว้ในแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ร่วมกับองค์กรชุมชนในพื้นที่ ผ่านกลไก/เครื่องมือการสร้างนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม

- สำนักงานฯ ควรมีบทบาทหลักในการ “สานพลังพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม” โดยเฉพาะระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนงานบูรณาการ โดยควรเป็นเจ้าภาพบูรณาการร่วมกับกรมกิจการผู้สูงอายุ ในการพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายแบบมีส่วนร่วมและผลักดันให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในภาพรวมของแผนงานบูรณาการ รวมถึงควรทำหน้าที่ติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

และผลักดันข้อเสนอเชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติในภาพรวมระดับประเทศ ควบคู่กับการมุ่งเน้นพื้นที่ดำเนินการที่สำนักงานฯ พยายามดำเนินงานอยู่

- ควรส่งเสริมและสนับสนุนระบบการออมเพื่อสังคมสูงวัยในรูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่การพัฒนาแบบ การเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอนว่าด้วยการออมและการจัดการเงินครัวเรือน การจัดระบบการออม ที่ช่วยให้ผู้ออมสามารถออมได้ต่อเนื่อง เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มวัยและแต่ละกลุ่มประชากร
- สำนักงานฯ มีกลไก “เขตสุขภาพเพื่อประชาชน” ซึ่งเป็นเขตพื้นที่สำหรับดำเนินการปฏิรูประบบสุขภาพให้เกิดการบูรณาการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และให้เกิด ความสอดคล้องต่อความจำเป็นด้านสุขภาพของประชาชน ครอบคลุม และชุมชน เป็นการดำเนินการตามระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดตั้งเขตสุขภาพเพื่อประชาชน พ.ศ. 2559 เขตสุขภาพเพื่อประชาชนมีบทบาท การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่สังคมสูงวัยหรือไม่ อย่างไร

3. **กรมกิจการผู้สูงอายุ** ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 2,047.6 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 0.26 ของงบประมาณทั้งหมดของแผนงานฯ โดยเป็นงบประมาณสำหรับ **โครงการพัฒนาเครือข่าย เพื่อรองรับสังคมสูงวัย** ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

เป้าหมายและตัวชี้วัด - แนวทางการดำเนินงานและตัวชี้วัด กระทรวง - หน่วยงาน - โครงการ - กิจกรรมและตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2568		ปี 2569		งบประมาณ เพิ่ม/ลด	
		เป้าหมาย	งบประมาณ	เป้าหมาย	งบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน		จำนวน			
2.1 กรมกิจการผู้สูงอายุ			2,047.6		2,047.6	-	-
โครงการที่ 1 : โครงการพัฒนาเครือข่าย เพื่อรองรับสังคมสูงวัย			2,047.6		2,047.6	-	-
กิจกรรม การเสริมสร้างและพัฒนาเครือข่าย เพื่อรองรับการเข้าสู่สังคมสูงวัย			2,047.6		2,047.6	-	-
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนเครือข่ายที่ได้รับการพัฒนา ความรู้ ทักษะ เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับ สังคมสูงวัย	เครือข่าย	50		60			
ตัวชี้วัดกิจกรรม ร้อยละเครือข่ายที่มีการขยายผล การเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย	ร้อยละ	80		80			

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 161

งบประมาณส่วนใหญ่เป็นงบดำเนินงาน ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ รายการการส่งเสริม
ภาคีเครือข่ายเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงอายุดังมีคุณภาพ จำนวน 1.7800 ล้านบาท

กรมกิจการผู้สูงอายุ

โครงการพัฒนาเครือข่ายเพื่อรองรับสังคมสูงวัย

2,047,600 บาท

1. งบดำเนินงาน

2,047,600 บาท

1.1 ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ

2,047,600 บาท

(1) ค่าจ้างเหมาบริการ

180,000 บาท

(2) ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม

49,300 บาท

(3) ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พักและค่าพาหนะ

20,700 บาท

(4) การส่งเสริมภาคีเครือข่ายเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงอายุดังมีคุณภาพ

1,780,000 บาท

(5) วัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น

17,600 บาท

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 165

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ PBO

- ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนเครือข่ายที่ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ปี 2569 เป้าหมายจำนวน 60 เครือข่าย เพิ่มขึ้นจากปี 2568 เป้าหมายจำนวน 50 เครือข่าย เครือข่ายตามเป้าหมายที่กำหนดเป็นเครือข่ายเดิมหรือเครือข่ายใหม่อย่างไร และมีแนวทางการรักษาความต่อเนื่องยั่งยืนของเครือข่ายต่าง ๆ อย่างไร

โครงการฯ มีระเบียบวิธีการกำหนดค่าเป้าหมายอย่างไรที่มีจำนวนลดน้อยลงเป็นสัดส่วนที่มากกว่า งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ควรยกระดับศักยภาพการดำเนินงานเพื่อให้สามารถมีค่าเป้าหมายที่เพิ่มมากขึ้นโดยเร็ว

- ตัวชี้วัดกิจกรรม ร้อยละเครือข่ายที่มีการขยายผลการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย ร้อยละ 80 หมายความว่าร้อยละ 80 ของเป้าหมายจำนวน 60 เครือข่าย หรือคิดเป็นจำนวน 48 เครือข่าย ใช้อย่างไร

กรมฯ ส่งเสริม สนับสนุนให้เครือข่ายดำเนินการขยายผลการเตรียมความพร้อมในรูปแบบวิธีการใด และที่ผ่านมามีรูปธรรมของการขยายผลที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญอย่างไร

- การเสริมสร้างความรู้ในการเตรียมความพร้อมฯ ควรมุ่งเน้นการดำเนินงานผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายและมีความกว้างขวางมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ควรจัดให้มีการประกวดสื่อสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ฯ

- โครงการฯ มุ่งเน้นการขยายผลการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัยและความยั่งยืนของเครือข่าย โดยเฉพาะเกี่ยวกับการมีกิจกรรม/โครงการ/แผนงานที่เกิดจากการ “ขยายผลโดยเครือข่าย” ได้รับการบรรจุไว้ในแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ ซึ่งควรวัดและประเมินผลการดำเนินงานในลักษณะนี้ด้วย

• กรมฯ มีรายละเอียดการส่งเสริมภาคีเครือข่ายเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงอายอย่างมีคุณภาพอย่างไร ที่ผ่านมามีผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค บทเรียนอย่างไร

การสนับสนุนดังกล่าวมีจุดเน้นที่ต้องการให้การสนับสนุนไปยังกลุ่มเป้าหมาย/กลุ่มเครือข่ายใด

4. **สถาบันวิทยาลัยชุมชน** ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 5.000 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.64 ของงบประมาณทั้งหมดของแผนงานฯ โดยเป็นงบประมาณสำหรับโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย (โครงการใหม่) ประกอบด้วย 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

เป้าหมายและตัวชี้วัด - แนวทางการดำเนินงานและตัวชี้วัด กระทรวง - หน่วยงาน - โครงการ - กิจกรรมและตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2568		ปี 2569		งบประมาณ เพิ่ม/ลด	
		เป้าหมาย จำนวน	งบประมาณ	เป้าหมาย จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
3.1 สถาบันวิทยาลัยชุมชน			5.0000		5.0000	-	-
โครงการที่ 1 : โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย			5.0000		5.0000	-	-
กิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมประชากรในพื้นที่ก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ			5.0000		5.0000	-	-
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนเครือข่ายที่ดำเนินการพัฒนาในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุยุคใหม่อย่างมีคุณภาพครบทุกมิติ	เครือข่าย	20		20			
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่บริการของวิทยาลัยชุมชน มีความพร้อมสามารถเป็นผู้สูงอายุยุคใหม่ที่มีคุณภาพ (Smart Elderly)	คน	2,000		2,000			
ตัวชี้วัดกิจกรรม ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม	ร้อยละ	90		90			

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 161

งบประมาณทั้งหมดดงบเงินอุดหนุนทั่วไป รายการเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายโครงการพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมประชากรวัยแรงงานก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุยุคใหม่อย่างมีคุณภาพ Smart Elderly จำนวน 5.0000 ล้านบาท

สถาบันวิทยาลัยชุมชน

โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย

5,000,000 บาท

1. งบเงินอุดหนุน

5,000,000 บาท

1.1 เงินอุดหนุนทั่วไป

5,000,000 บาท

1) เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายโครงการพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมประชากรวัยแรงงานก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุยุคใหม่อย่างมีคุณภาพ Smart Elderly

5,000,000 บาท

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 166

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ PBO

- ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่วิทยาลัยชุมชนตั้งอยู่มีความพร้อมสามารถเป็นผู้สูงอายุยุคใหม่ที่มีคุณภาพ (Smart Elderly) จำนวน 2,000 คน
และตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนเครือข่ายที่ดำเนินการพัฒนาในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุยุคใหม่อย่างมีคุณภาพครบทุกมิติ
โครงการฯ ให้นิยาม “ผู้สูงอายุยุคใหม่ที่มีคุณภาพ (Smart Elderly)” อย่างไร มีรายละเอียดประกอบด้วยกี่มิติ อะไรบ้าง
โครงการฯ มีพื้นที่ดำเนินงานจำนวนกี่แห่ง ๆ ละกี่คน/เครือข่าย และมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายอย่างไร
- สาระการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่สังคมสูงวัย ควรเป็นสาระการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้สูงอายุได้แสดงพลังและศักยภาพผู้สูงอายุให้กับกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าที่เป็นการให้ข้อมูลแก่กลุ่มเป้าหมายหรือผู้คนที่ชุมชนมารับฟังการบรรยายเท่านั้น
- รวมถึงควรมีสาระการเรียนรู้ที่สามารถช่วยสร้างรายได้ให้กับระบบเศรษฐกิจหรือพัฒนาเป็นโครงการ Soft Power เพื่อผู้สูงอายุ อีกทั้งเพื่อเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาทักษะที่จำเป็นและหลากหลายให้กับผู้สูงอายุในกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
- การส่งเสริมการมีส่วนร่วมควรมีความต่อเนื่องและสามารถต่อยอดการขยายผลการเตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัยและความยั่งยืน โดยเฉพาะเกี่ยวกับการมีกิจกรรม/โครงการ/แผนงานที่เกิดจากการมีส่วนร่วม ได้รับการบรรจุไว้ในแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ ซึ่งควรวัดและประเมินผลการดำเนินงานในลักษณะนี้ด้วย
- ตัวชี้วัดกิจกรรม ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 90 ควรวัดและประเมินผลความไม่พึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้วย

5. **กรมการแพทย์** ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 0.4700 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.06 ของงบประมาณทั้งหมดของแผนงานฯ โดยเป็นงบประมาณสำหรับ **โครงการสร้างการรับรู้ให้ประชาชนเตรียมความพร้อมก่อนเข้าวัยสูงอายุในทุกมิติ** ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด คือ

เป้าหมายและตัวชี้วัด - แนวทางการดำเนินงานและตัวชี้วัด กระทรวง - หน่วยงาน - โครงการ - กิจกรรมและตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2568		ปี 2569		งบประมาณ เพิ่ม/ลด	
		เป้าหมาย จำนวน	งบประมาณ	เป้าหมาย จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
4.1 กรมการแพทย์			1.5457		0.4700	-1.0757	-69.59
โครงการที่ 1 : โครงการสร้างการรับรู้ให้ประชาชน เตรียมความพร้อมก่อนเข้าวัยสูงอายุในทุกมิติ			1.5457		0.4700	-1.0757	-69.59
กิจกรรม การสร้างศักยภาพการดูแลประชาชน เตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยสูงอายุ			1.5457		0.4700	-1.0757	-69.59
ตัวชี้วัดกิจกรรม ประชาชนวัยแรงงานอายุมาก ที่ได้รับการดูแลสุขภาพจากคลินิกโรคจากการทำงาน	คน	10,000		-			
ตัวชี้วัดกิจกรรม กลุ่มคนทำงานอายุมากมีผลลัพธ์ สุขภาพที่ดีขึ้น ความรอบรู้ทางสุขภาพ (Health literacy) เพิ่มขึ้น มีการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมสุขภาพดีขึ้น อย่างน้อย	คน	-		1,000			

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 161

โดยทั้งหมดเป็นงบดำเนินงาน ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ รายการโครงการ Health&Happy Workplace การป้องกันปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะในกลุ่มประชาชนวัยทำงาน เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ จำนวน 0.4700 ล้านบาท

กรมการแพทย์

โครงการสร้างการรับรู้ให้ประชาชน เตรียมความพร้อมก่อนเข้าวัยสูงอายุในทุกมิติ

470,000 บาท

1. งบดำเนินงาน

470,000 บาท

1.1 ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ

470,000 บาท

(1) โครงการ Healthy&Happy Workplaces การป้องกันปัจจัยเสี่ยง
ที่คุกคามสุขภาวะในกลุ่มประชาชนวัยทำงาน เพื่อเตรียมความพร้อม
เข้าสู่ผู้สูงอายุ

470,000 บาท

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 166

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ PBO

- ตัวชี้วัดกิจกรรม กลุ่มคนทำงานอายุมากมีผลลัพธ์สุขภาพที่ดีขึ้น ความรอบรู้ทางสุขภาพ (Health literacy) เพิ่มขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพที่ดีขึ้น อย่างน้อย 1,000 คน

จำนวนผู้ปฏิบัติงานที่อยู่ในแรงงานในระบบและนอกระบบ ทัวระชาอาณาจักร พ.ศ. 2567

กลุ่มอายุ (ปี)	จำนวน (คน)
50 - 54	4,618,884
55 - 59	4,242,939

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (https://www.nso.go.th/nsoweb/nso/statistics_and_indicators?impt_branch=301)

ค่าเป้าหมายตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวน 1,000 คน คิดเป็นเพียงร้อยละ 0.11 ของจำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานในระบบและนอกระบบ อายุ 50 - 59 ปี ทัวระชาอาณาจักร พ.ศ. 2567 โครงการฯ ควรยกระดับศักยภาพการดำเนินงานเพื่อให้สามารถครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อลดปัญหาโรคจากการทำงานในกลุ่มเป้าหมายของโครงการฯ

- โครงการฯ ควรสามารถช่วยป้องกันหรือลดอัตราการเกิดโรคจากการทำงานได้อย่างมีนัยสำคัญ

ปัจจุบันหน่วยงานมีข้อมูลและรายละเอียดสถานการณ์การเกิดโรคจากการทำงานอย่างไร ตลอดจนมีแนวทางและทิศทางในอนาคต รวมถึงมาตรการรองรับต่อสถานการณ์ดังกล่าวอย่างไร

เป้าหมายที่ 2 ผู้สูงอายุมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สุขภาพ สังคม และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ประกอบด้วย 1 แนวทาง คือ **แนวทางการดำเนินงานที่ 2 :** ยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ งบประมาณจำนวน 770.3165 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 897.97 ของงบประมาณทั้งหมดของแผนงานฯ ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 82.8719 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.71 โดยเป็นงบประมาณสำหรับ 5 หน่วยงาน ได้แก่

1. **กรมกิจการผู้สูงอายุ** ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน 726.0551 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 92.34 ของงบประมาณทั้งหมดของแผนงานฯ โดยเป็นงบประมาณสำหรับ **โครงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ** ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่

เป้าหมายและตัวชี้วัด - แนวทางการดำเนินงานและตัวชี้วัด กระทรวง - หน่วยงาน - โครงการ - กิจกรรมและตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2568		ปี 2569		งบประมาณ เพิ่ม/ลด	
		เป้าหมาย จำนวน	งบประมาณ	เป้าหมาย จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
2.1 กรมกิจการผู้สูงอายุ			627.3444		726.0551	98.7107	15.73
โครงการที่ 1 : โครงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ			627.3444		726.0551	98.7107	15.73
กิจกรรม การบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ			62.4626		136.6127	74.1501	118.71
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลบริหารและคุ้มครองสิทธิ	คน	10,170		26,340			
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ	คน	-		878			
ตัวชี้วัดกิจกรรม ร้อยละผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลบริหารและคุ้มครองสิทธิ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	ร้อยละ	100		100			
กิจกรรม การเสริมสร้างกลไกการพัฒนาผู้สูงอายุในชุมชน			32.4636		32.8908	0.4272	1.32
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนเครือข่ายด้านผู้สูงอายุระดับชุมชน เป็นกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	เครือข่าย	2,125		-			
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุที่ได้รับการปรับปรุง	แห่ง	20		20			
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนผู้สูงอายุที่เข้าถึงระบบการดูแลและคุ้มครองทางสังคม	คน	210,500		220,000			
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุที่เป็นกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	แห่ง	-		2,200			
ตัวชี้วัดกิจกรรม ร้อยละเครือข่ายที่ได้รับพัฒนาศักยภาพเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง	ร้อยละ	80		80			

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 162

วิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 :
แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย

เป้าหมายและตัวชี้วัด - แนวทางการดำเนินงานและตัวชี้วัด กระทรวง - หน่วยงาน - โครงการ - กิจกรรมและตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2568		ปี 2569		งบประมาณ เพิ่ม/ลด	
		เป้าหมาย จำนวน	งบประมาณ	เป้าหมาย จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรม ระบบดูแลและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิ ผู้สูงอายุ			10.0290		9.3090	-0.7200	-7.18
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนผู้สูงอายุที่เข้าถึงระบบการดูแล และคุ้มครองทางสังคม	คน	69,600		61,975			
ตัวชี้วัดกิจกรรม ร้อยละผู้สูงอายุที่เข้าถึงระบบการดูแล และคุ้มครองทางสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	ร้อยละ	85		85			
กิจกรรม การปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะสม และปลอดภัย			522.3892		547.2426	24.8534	4.76
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนบ้านที่ได้รับการปรับปรุง สภาพแวดล้อมให้เหมาะสมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ	แห่ง	13,000		13,625			
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนผู้สูงอายุที่เข้าถึงระบบ การดูแลและคุ้มครองทางสังคม	คน	-		27,250			
ตัวชี้วัดกิจกรรม ร้อยละของจำนวนบ้าน ที่ได้รับการปรับปรุงมีความมั่นคงปลอดภัย	ร้อยละ	100		100			

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 163

วิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 :
แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย

งบประมาณทั้งหมดเป็นงบดำเนินงาน ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ จำนวน 11 รายการ งบลงทุน ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง จำนวน 1 รายการ และเงินอุดหนุน จำนวน 1 รายการ

กรมกิจการผู้สูงอายุ

โครงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ

726,055,100 บาท

1. งบดำเนินงาน

159,810,400 บาท

1.1 ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ

159,810,400 บาท

(1) ค่าจ้างเหมาบริการ	400,000 บาท
(2) ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม	1,145,000 บาท
(3) ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พักและค่าพาหนะ	373,700 บาท
(4) ค่าจ้างเหมาบุคลากรช่วยปฏิบัติงาน	720,000 บาท
(5) ค่าสนับสนุนกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ	12,721,800 บาท
(6) ค่าสนับสนุนการขับเคลื่อนระบบดูแลและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในระดับพื้นที่	8,800,000 บาท
(7) ค่าสนับสนุนการดำเนินการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและสถานที่สาธารณะที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและทุกวัย	770,000 บาท
(8) ค่าสนับสนุนการริบาลและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน	134,840,000 บาท
(9) วัสดุสำนักงาน	8,900 บาท
(10) วัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	6,000 บาท
(11) วัสดุฝึกอบรม	25,000 บาท

2. งบลงทุน

1,252,700 บาท

2.1 ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

1,252,700 บาท

2.1.1 ค่าครุภัณฑ์

1,252,700 บาท

2.1.1.1 ครุภัณฑ์การแพทย์

1,252,700 บาท

(1) ครุภัณฑ์การแพทย์ที่มีราคาต่อหน่วยต่ำกว่า 1 ล้านบาท 1,252,700 บาท

รวม 24 รายการ (รวม 1,072 หน่วย)

3. เงินอุดหนุน

564,992,000 บาท

3.1 เงินอุดหนุนทั่วไป

545,000,000 บาท

1) เงินอุดหนุนปรับปรุงซ่อมแซมบ้านผู้สูงอายุให้มีความเหมาะสมและปลอดภัย 545,000,000 บาท

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เล่มที่ 18 (1) หน้า 167

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ PBO

● กิจกรรม การบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุ งบประมาณจำนวน 136.6127 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณก่อนหน้าจำนวน 74.1501 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 118.71

โดยที่ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแลบริหารและคุ้มครองสิทธิ จำนวน 26,340 คน

และงบประมาณรายการค่าสนับสนุนการบริหารและคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในชุมชน จำนวน 134.8400 ล้านบาท หรือคิดเฉลี่ย 5,119.21 บาท/คน/ปี

โครงการฯ ควรยกระดับศักยภาพการดำเนินงานให้สามารถครอบคลุมจำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการดูแล
บริหารและคุ้มครองสิทธิเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ดังที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก
ทั้งนี้ ควรบูรณาการร่วมกับกลไกในพื้นที่ ทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครพัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ฯลฯ

- กิจกรรม การเสริมสร้างกลไกการพัฒนาผู้สูงอายุในชุมชน งบประมาณจำนวน 32.8908 ล้านบาท
ควรพัฒนาตัวชี้วัดเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้ดียิ่งขึ้น อาทิ การมีอาชีพหรือมีงานทำ
การมีรายได้เพิ่มมากขึ้น การรวมกลุ่มประกอบอาชีพในชุมชน ฯลฯ

- กิจกรรม การปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้เหมาะสมและปลอดภัย ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี
ที่เหมาะสมในท้องถิ่น ที่สามารถหนุนเสริมการพัฒนาอาชีพในชุมชน มีราคาถูก และสร้างการมีส่วนร่วม
ในชุมชน เพื่อนำมาใช้แทนวัสดุสมัยใหม่บางชนิดที่อาจมีส่วนประกอบของสารที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย
และไม่เหมาะสมกับการดำรงชีวิต

- ควรพัฒนามาตรฐานบ้านผู้สูงอายุตามหลัก Universal Design ในการปรับปรุงบ้าน สอดคล้องกับ
ความเสี่ยงด้านสุขภาพของผู้สูงอายุและส่งเสริมความผูกพันธรรมชาติ

- กรมฯ ควรศึกษาวิเคราะห์การปรับเพดานการสนับสนุนค่าใช้จ่ายดังกล่าวเพื่อให้สอดคล้องกับ
สถานะเศรษฐกิจและจำนวนผู้สูงอายุที่มีเพิ่มมากขึ้น

- ผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (6 เดือนแรก) ยังอยู่ในระดับต่ำ ควรปรับปรุงระบบ
การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเชิงรุก โดยใช้ฐานข้อมูลจากระบบบูรณาการ และพัฒนาระบบติดตามผล
เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้า

- ควรร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร
ภาคประชาสังคม องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการงบประมาณและระดมทุน
จากภาคธุรกิจเอกชน เพื่อช่วยให้มีความมั่นคง ยั่งยืนและสามารถดำเนินงานได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
โดยออกแบบให้การใช้งบประมาณมีความยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนเหมาะสมตามสภาพปัญหาพื้นที่ได้

- ควรปรับปรุงที่อยู่อาศัยและสถานที่สาธารณะให้เหมาะสมกับทุกวัย โดยเฉพาะผู้สูงอายุ รวมถึงควรมี
มาตรการกลไกในการติดตามตรวจสอบการจัดจ้างและจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนการดำเนินการปรับปรุง
ให้ได้มาตรฐานด้านที่อยู่อาศัย

- ควรมีตัวชี้วัดเกี่ยวกับความสามารถในการระดมทรัพยากร การบูรณาการ หรือความร่วมมือ
ในการปรับปรุงบ้านและสถานที่สาธารณะ

- ควรมีการสร้างระบบที่มีความยั่งยืนของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพ
ผู้สูงอายุ รวมทั้งศูนย์ชมรมผู้สูงอายุในชุมชน ให้เป็นสถานที่ที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุและเป็นพื้นที่
ในการทำกิจกรรมภายใต้การบริหารงานโดยผู้สูงอายุ และส่งเสริมให้เป็นกลไกยกระดับความคุ้มครอง

ทางสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณเพื่อให้บรรลุผลอย่างแท้จริง

- ควรพัฒนาความเข้มแข็งของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ โดยจำแนกความเข้มแข็งออกเป็นระดับต่าง ๆ แล้วพัฒนาเพื่อยกระดับความเข้มแข็งให้เพิ่มสูงขึ้น
- ศูนย์พัฒนาคุณภาพฯ หลายแห่งยังจัดกิจกรรมแบบกระจาย ไม่สะท้อนเป้าหมายหลัก เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิตในระยะยาวของผู้สูงอายุ ควรจัดกิจกรรมภายในศูนย์ฯ จำแนกเป็น 4 หมวดผลลัพธ์ ได้แก่ สุขภาพและสภาวะ จิตสังคมและความมีส่วนร่วม ทักษะอาชีพและรายได้ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงชีวิต และควรแสดงผลลัพธ์เป้าหมายของแต่ละหมวดกิจกรรม พร้อมตัวชี้วัดเฉพาะกิจกรรม

2. **สถาบันวิทยาลัยชุมชน** ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 6 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.76 ของงบประมาณทั้งหมดของแผนงานฯ โดยเป็นงบประมาณสำหรับ **โครงการส่งเสริมการมีงานทำและมีรายได้ของผู้สูงอายุ** ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

เป้าหมายและตัวชี้วัด - แนวทางการดำเนินงานและตัวชี้วัด กระทรวง - หน่วยงาน - โครงการ - กิจกรรมและตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2568		ปี 2569		งบประมาณ เพิ่ม/ลด	
		เป้าหมาย จำนวน	งบประมาณ	เป้าหมาย จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
3.1 สถาบันวิทยาลัยชุมชน			5.0000		6.0000	1.0000	20.00
โครงการที่ 1 : โครงการส่งเสริมการมีงานทำ และมีรายได้ของผู้สูงอายุ			5.0000		6.0000	1.0000	20.00
กิจกรรม การจัดการความรู้และการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ			5.0000		6.0000	1.0000	20.00
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนผู้สูงอายุที่เข้ารับการฝึกอบรม ด้านอาชีพเพื่อส่งเสริมการมีงานทำและมีรายได้	คน	2,500		2,800			
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากผู้สูงอายุ และสร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุ	ผลิตภัณฑ์	40		40			

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 163

โดยทั้งหมดเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป รายการเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายโครงการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จำนวน 6 ล้านบาท

สถาบันวิทยาลัยชุมชน

โครงการส่งเสริมการมีงานทำและมีรายได้ของผู้สูงอายุ

6,000,000 บาท

1. เงินอุดหนุน

6,000,000 บาท

1.1 เงินอุดหนุนทั่วไป

6,000,000 บาท

1) เงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายโครงการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมและพัฒนา

คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

6,000,000 บาท

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 168

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ PBO

• โครงการฯ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ กำหนดตัวชี้วัดกิจกรรม ค่าเป้าหมายจำนวน 2,800 คน และ 40 ผลิตภัณฑ์ เป็นรายเก่าหรือรายใหม่ในสัดส่วนอย่างไร มีพื้นที่ดำเนินงานจำนวนกี่แห่ง ๆ ละกี่คน/เครือข่าย และมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายอย่างไร

- ควรมีการส่งเสริมการตลาดเพื่อรองรับผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากผู้สูงอายุ โดยเฉพาะตลาดออนไลน์
- ควรมีความร่วมมือกับผู้ประกอบการค้าปลีกค้าส่ง เพื่อนำสินค้าผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากผู้สูงอายุไปจัดจำหน่ายผ่านช่องทางต่าง ๆ ของผู้ประกอบการฯ
- ควรสนับสนุนและส่งเสริมการรวมกลุ่มประกอบอาชีพของผู้สูงอายุ
- ควรนำผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากผู้สูงอายุเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้า เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ฯ

3. **สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข** ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 20,548.1 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.61 ของงบประมาณทั้งหมดของแผนงานฯ โดยเป็นงบประมาณสำหรับ **โครงการสร้างเสริมระบบการดูแลสุขภาพเพื่อรองรับผู้สูงอายุแบบบูรณาการ**

4. **กรมการแพทย์** ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 15,570.8 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.98 ของงบประมาณทั้งหมดของแผนงานฯ โดยเป็นงบประมาณสำหรับ **โครงการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบและนวัตกรรมการดูแลสุขภาพ**

5. **กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก** ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน 2,142.5 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.27 ของงบประมาณทั้งหมดของแผนงานฯ โดยเป็นงบประมาณสำหรับ **โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุด้วยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก**

วิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 :
แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย

เป้าหมายและตัวชี้วัด - แนวทางการดำเนินงานและตัวชี้วัด กระทรวง - หน่วยงาน - โครงการ - กิจกรรมและตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปี 2568		ปี 2569		งบประมาณ เพิ่ม/ลด	
		เป้าหมาย จำนวน	งบประมาณ	เป้าหมาย จำนวน	งบประมาณ	จำนวน	ร้อยละ
5.1 สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข			19.1948		20.5481	1.3533	7.05
โครงการที่ 1 : โครงการส่งเสริมระบบ การดูแลสุขภาพเพื่อรองรับผู้สูงอายุแบบบูรณาการ			19.1948		20.5481	1.3533	7.05
กิจกรรม สร้างเสริมความเสมอภาคด้านสุขภาพ เพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ			19.1948		20.5481	1.3533	7.05
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับ การคัดกรองประเมินสุขภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด	คน	2,000,000		3,000,000			
5.2 กรมการแพทย์			13.0637		15.5708	2.5071	19.19
โครงการที่ 1 : โครงการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ เข้าถึงระบบและนวัตกรรมการดูแลสุขภาพ			13.0637		15.5708	2.5071	19.19
กิจกรรม การพัฒนาการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ			13.0637		15.5708	2.5071	19.19
ตัวชี้วัดกิจกรรม ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบบริการ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านสุขภาพผู้สูงอายุ	คน	224,400		1,711,450			
5.3 กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก			2.7888		2.1425	-0.6463	-23.17
โครงการที่ 1 : โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ด้วยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก			2.7888		2.1425	-0.6463	-23.17
กิจกรรม การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ ด้วยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสาน			2.7888		-	-2.7888	-100.00
กิจกรรม พัฒนาและยกระดับศูนย์บริการ การดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ (Day Care) ด้วยนวัตกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น			-		2.1425	2.1425	100.00
ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนผู้สูงอายุในชุมชนได้รับ การดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก ไม่น้อยกว่า	คน	250,000		500,000			

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 164

งบประมาณทั้งหมดเป็นงบดำเนินงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

โครงการสร้างเสริมระบบการดูแลสุขภาพเพื่อรองรับผู้สูงอายุแบบบูรณาการ

20,548,100 บาท

1. งบดำเนินงาน

20,548,100 บาท

1.1 ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ

20,548,100 บาท

(1) ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พักและค่าพาหนะ

2,289,100 บาท

(2) ค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม

14,044,800 บาท

(3) ค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม

3,758,200 บาท

(4) วัสดุเชื้อเพลิงและหล่อลื่น

456,000 บาท

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 168

กรมการแพทย์	
โครงการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบและนวัตกรรมการดูแลสุขภาพ	15,570,800 บาท
1. งบดำเนินงาน	15,570,800 บาท
1.1 ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	15,570,800 บาท
(1) โครงการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบและนวัตกรรมการดูแลสุขภาพ	15,570,800 บาท
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	
โครงการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุด้วยการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	2,142,500 บาท
1. งบดำเนินงาน	2,142,500 บาท
1.1 ค่าตอบแทน ใช้สอยและวัสดุ	2,142,500 บาท
(1) ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาและยกระดับศูนย์บริการการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ (Day Care) ด้วยนวัตกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น	2,142,500 บาท

ที่มา: เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เล่มที่ 18 (1) หน้า 168

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ PBO

- ตัวชี้วัดของทั้ง 3 โครงการ/หน่วยงาน (การคัดกรอง/ประเมินสุขภาพ การเข้าถึงระบบบริการ การดูแลสุขภาพ) ที่ผ่านมามีข้อค้นพบ หรือแนวโน้มในอนาคตที่จะมีการกระจายตัวและการกระจุกตัวของอุบัติการณ์หรือกรณีต่าง ๆ อย่างไร
- ข้อค้นพบจากการคัดกรอง/ประเมินสุขภาพ การเข้าถึงระบบบริการ และการดูแลสุขภาพ นำไปสู่การวางแผนหรือการดำเนินงานเพื่อการป้องกันและแก้ไขในระยะยาวอย่างไร
- ควรกำหนดตัวชี้วัดเกี่ยวกับความสามารถในการลดหรือป้องกันปัญหาสุขภาพในกลุ่มเป้าหมาย ได้อย่างมีนัยสำคัญ
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองประเมินสุขภาพ ไม่น้อยกว่า 3,000,000 คน และกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนผู้สูงอายุในชุมชนได้รับการดูแลสุขภาพด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ไม่น้อยกว่า 500,000 คน เป็นการกำหนดค่าเป้าหมายตัวชี้วัดที่มีความท้าทายอย่างยิ่ง จึง ควรมีแผนการดำเนินงานที่รัดกุม รอบคอบ เพื่อรักษามาตรฐานคุณภาพการปฏิบัติงานและสามารถบรรลุค่าเป้าหมายดังกล่าวได้

8. ผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ 2 ปีซ้อนหลัง

หน่วย: ล้านบาท

แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับสังคมสูงวัย	ปี 2567			ปี 2568 (ณ 1 ก.ค. 2568)		
	งปม.หลัง โอน ปป.	เบิกจ่าย	ร้อยละ	งปม.หลัง โอน ปป.	เบิกจ่าย	ร้อยละ
สำนักนายกรัฐมนตรี	11.5245	10.8247	93.93	10.2828	9.0497	88.01
กรมประชาสัมพันธ์	3.2645	3.2645	100.00	3.0470	2.2836	74.95
สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	2.5600	1.8602	72.67	2.0000	1.5303	76.52
สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ	5.7000	5.7000	100.00	5.2358	5.2358	100.00
กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ	507.5194	482.8836	95.15	629.3920	507.6563	80.66
กรมกิจการผู้สูงอายุ	507.5194	482.8836	95.15	629.3920	507.6563	80.66
กระทรวงดิจิทัลฯ	4.4884	4.4884	100.00	-	-	-
สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	4.4884	4.4884	100.00	-	-	-
กระทรวงมหาดไทย	247.7603	141.4671	57.10	182.2967	80.7241	44.28
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	247.7603	141.4671	57.10	182.2967	80.7241	44.28
กระทรวงสาธารณสุข	38.4779	38.0204	98.81	36.5930	24.0525	65.73
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	15.4141	15.0358	97.55	19.1948	14.1172	73.55
กรมการแพทย์	13.5338	13.4558	99.42	14.6094	7.7896	53.32
กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	1.9000	1.9000	100.00	2.7888	2.1457	76.94
กรมสุขภาพจิต	7.6300	7.6288	99.98	-	-	-
กระทรวงการอุดมศึกษาฯ	10.3018	10.1575	98.60	11.5000	6.5228	56.72
สถาบันวิทยาลัยชุมชน	5.0000	4.9249	98.50	10.0000	5.9799	59.80
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	2.7900	2.7208	97.52	1.5000	0.5429	36.19
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	2.5118	2.5118	100.00	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	820.0723	687.8416	83.88	870.0645	628.0055	72.18

ที่มา: ระบบ New GFMS Thai กรมบัญชีกลาง

9. สรุปประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ที่สำคัญ (ย้อนหลัง 2 ปี)

ประเด็นข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญฯ	ปี 2567		ปี 2568	
	ส.ส.	ส.ว.	ส.ส.	ส.ว.
ภาพรวม				
1. ควรเตรียมความพร้อมให้ประชาชนทุกคนเมื่อเข้าสู่วัยชราหรือเข้าสู่วัยเกษียณมีเงินเพียงพอในการดำรงชีวิต โดยบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำเป็นแผนระยะยาว เช่น อาจนำภาษีมูลค่าเพิ่มบางส่วนมาจัดทำโครงการบำนาญประชาชน โดยไม่กระทบกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี	✓			
2. หน่วยงานควรเตรียมความพร้อมการเข้าสู่สังคมสูงวัยของประชาชนก่อนที่จะเข้าสู่วัยชราในเรื่องของสุขภาพดี มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ มีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย และมีความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวของผู้สูงอายุ			✓	
3. หน่วยงานควรประสานกับกระทรวงศึกษาธิการในการร่วมขับเคลื่อนเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมสูงวัยในทุกมิติทั้งกลุ่มเด็ก เยาวชน และการศึกษาตลอดชีวิตของผู้สูงอายุ			✓	
การทำงานของผู้สูงอายุ				
1. กระทรวงแรงงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรร่วมกันช่วยเหลือผู้สูงอายุให้สามารถฝึกอาชีพ ออกกำลังกาย และมีกิจกรรมสันทนาการ แทนการให้อยู่แต่ในศูนย์ผู้สูงอายุซึ่งอาจทำให้ผู้สูงอายุเกิดภาวะซึมเศร้าและรู้สึกไม่มีค่าในสังคม	✓			
2. หน่วยงานควรประสานกับกระทรวงแรงงานในการร่วมขับเคลื่อนเพื่อเตรียมความพร้อมผู้สูงอายุให้มีรายได้และมีงานทำเมื่อเข้าสู่วัยชรา			✓	
การยกระดับความคุ้มครองทางสังคม				
1. ไม่ควรรับผู้ป่วยติดเตียงมาดูแลในศูนย์ผู้สูงอายุ แต่ควรให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ดูแล แต่หากรับมาดูแลควรมีพยาบาลวิชาชีพเป็นผู้ดูแลผู้ป่วยติดเตียงไม่ควรให้บุคลากรด้านอื่นที่ไม่ได้รับการฝึกอบรมเพื่อดูแลผู้ป่วยเป็นผู้ดูแล	✓			
2. หน่วยงานควรพัฒนาผังเมืองในอนาคตที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุและทุกเพศทุกวัยโดยประสานกับกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงคมนาคมเป็นหน่วยงานหลักในการร่วมกันขับเคลื่อนในเรื่องนี้			✓	

10. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ PBO

ด้านภาพรวมนโยบายการบูรณาการ

- ควรจัดทำแผนรองรับสถานการณ์สังคมสูงวัย (Aging Society) อย่างมีระบบ โดยการเตรียมพร้อมทั้งในด้านที่อยู่อาศัย สุขภาพ เศรษฐกิจ และการส่งเสริมอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีและลดภาระในการดูแลของครอบครัวและสังคม

- การวัดผลและการประเมินผล ควรมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์จริงที่ผู้สูงอายุได้รับ เช่น การมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น สุขภาพที่ดีขึ้น และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยใช้ตัวชี้วัดที่สามารถวัดผลลัพธ์ที่ชัดเจน เช่น จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการฝึกอบรมและมีงานทำ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้สูงอายุ การปรับปรุงสุขภาพร่างกายและจิตใจ และความพึงพอใจในการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งจะเป็นการได้ข้อมูลที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

- ควรพัฒนาระบบการติดตาม การพัฒนาองค์ความรู้ และการจัดการความรู้ รวมถึงการพัฒนาเครือข่ายวิชาการร่วมกันอย่างบูรณาการ โดยเฉพาะส่งเสริมนวัตกรรมจากภูมิปัญญาชุมชนท้องถิ่น ร่วมกับชุมชนคิดค้นและผลิตนวัตกรรม (Innovation) สำหรับใช้ในชุมชน และ/หรือส่งเสริมให้เกิดการผลิตจำนวนมาก (Mass Product) ในการปรับสภาพแวดล้อมให้กับชุมชนได้ รวมถึงพัฒนาศักยภาพในการจัดกิจกรรมและจัดแผนบริหารจัดการ และจัดทำสื่อสาธารณะเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ต่าง ๆ ตลอดจนการบูรณาการร่วมกับแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยในประเด็นการสร้างสรรค์เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการดำเนินชีวิตของผู้สูงวัย และมีมาตรการกลไกนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

- การพัฒนาฐานข้อมูลผู้สูงอายุ ควรจัดตั้งระบบฐานข้อมูลกลางที่สามารถบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมการปกครอง กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ฯลฯ ฐานข้อมูลนี้ ควรมีการอัปเดตข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ในการวางแผนและติดตามผลการดำเนินงาน โดยเก็บข้อมูลย่อยในระดับตำบล/หมู่บ้าน เพื่อนำมากำหนดตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะสังคมชนบทที่ส่วนใหญ่ไม่ได้รับความช่วยเหลือ สำหรับเป็นข้อมูลชี้เป้าการทำงานเชิงรุก แก้ไขปัญหาผู้สูงอายุและคนพิการที่เจ็บป่วย ติดเตียง โดยเฉพาะผู้สูงอายุและคนพิการในต่างจังหวัด ผู้สูงอายุในกลุ่ม Disabilities and Aging ให้ได้รับการช่วยเหลือและดูแลผู้สูงอายุในการดำรงชีวิตเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการถูกทอดทิ้ง

- การสำรวจและระบุประชากรสูงวัยในพื้นที่ห่างไกล ควรมีการสำรวจและระบุประชากรสูงวัยในพื้นที่ชนบทและห่างไกล เพื่อให้มั่นใจว่าผู้สูงอายุในพื้นที่เหล่านี้ได้รับการดูแลและบริการที่เพียงพอ

- ควรสร้างระบบนิเวศที่หนุนเสริมให้การกำหนดนโยบายรัฐพิจารณาจากความต้องการของพื้นที่ (Bottom - up) และ ควรผลักดันการกระจายอำนาจเพื่อให้เกิดการสร้างระบบสนับสนุนของชุมชนอย่างต่อเนื่องในการบริหารจัดการและจัดสรรทรัพยากร เพื่อดูแลผู้สูงอายุและการจัดสวัสดิการโดยใช้กลไกและสถาบันการเงินของชุมชน เช่น กองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีการร่วมสมทบหลายฝ่ายจากรัฐ ท้องถิ่น

และชุมชน และกองทุนการออมในรูปแบบอื่น เช่น ธนาкарเวลา ธนาкарความดี ธนาкарขยะ เพื่อจัดบริการสังคมที่จำเป็นและเข้าถึงได้ตามบริบทของพื้นที่ ตลอดจนการรวมกลุ่มผู้ประกอบการผู้สูงอายุในชุมชน การจัดสรรพื้นที่สาธารณะในชุมชนให้เป็นพื้นที่สวัสดิการชุมชน

- ควรสนับสนุนบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชนในพื้นที่ให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเตรียมความพร้อมสำหรับรองรับสังคมสูงวัย และให้การดำเนินงานส่งถึงประชาชนอย่างแท้จริง

- ควรมีนโยบายระบบหลักประกันรายได้เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุครอบคลุมทุกคน ทุกกลุ่มอย่างเหมาะสมตามสภาพด้านเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม สังคม และสุขภาพที่หลากหลาย ทั้งระบบใหญ่และระบบย่อย โดยควรเป็นระเบียบวาระแห่งชาติ (National Agenda) ที่เร่งด่วนและแต่งตั้งกลไกบูรณาการระดับชาติที่มีองค์ประกอบจากผู้ที่เกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วน มีการดำเนินงานที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุหรืออื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางร่วมกันสำหรับให้ทุกภาคส่วนและทุกหน่วยงานดำเนินการและขับเคลื่อนได้อย่างต่อเนื่อง และเกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจนต่อไป

- ควรผลักดันให้ผู้สูงอายุมีเงินอุดหนุนที่เพียงพอต่อการดำรงชีพที่ทุกคนควรได้รับ และบริการสังคมที่จำเป็นจากรัฐ โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ การขยายฐานภาษี และการปฏิรูปงบประมาณ เพื่อให้การพัฒนาสิทธิประโยชน์บำนาญชราภาพของกองทุนต่าง ๆ ในระบบของรัฐนำมาจากระบบการคลังระบบภาษี และแหล่งงบประมาณที่เหมาะสม โดยให้เชื่อมต่อกันเป็น “ระบบบำนาญแห่งชาติแบบหลายชั้น” เพื่อให้ผู้สูงอายุมีระบบคุ้มครองทางสังคม มีรายได้ยามชราภาพเพียงพอต่อการยังชีพ โดยแหล่งที่มาของงบประมาณจากการจัดหารายได้ของรัฐเพิ่มเติม ควบคู่กับการส่งเสริมและสนับสนุนระบบการออมเพื่อสังคมสูงวัยในรูปแบบต่าง ๆ

- ควรสนับสนุนให้มีระบบส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการ การเงิน การลดรายจ่าย การลงทุน และความรู้ด้านการออมในทุกช่วงวัย โดยเฉพาะตั้งแต่เยาว์วัย สนับสนุนให้เกิดการออมภาคสมัครใจที่มีแรงจูงใจสูง ควบคู่กับการพัฒนาระบบการออมภาคบังคับที่ทำให้ทุกคนเข้าใจตั้งแต่วัยทำงาน และเปิดโอกาสให้ทางเลือกได้อย่างเหมาะสม มีการเชื่อมโยงการออมของปัจเจกบุคคลกับการออมรวมหมู่

- ควรนำระบบ Negative Income Tax (NIT) มาใช้แก้ไขปัญหาผู้ที่มีฐานะยากจน ในการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจนและอยู่ในภาวะพึ่งพิงได้ และเป็นผู้ที่สมควรช่วยเหลืออย่างแท้จริง

- การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ควรมีการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุ และการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการป้องกันและรักษาโรคที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ

ด้านการสร้างความตระหนักรู้

- ควรพิจารณาการสัมมนาและฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ซึ่งจะทำให้การใช้จ่ายงบประมาณมีความคุ้มค่า และสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้กว้างขวางมากขึ้น โดยอาจพิจารณาเฉพาะกิจกรรมที่มีความเป็นไปได้ พร้อมกับการถอดบทเรียนเพื่อพัฒนาการดำเนินงานในระยะต่อไป รวมถึงบูรณาการการจัดสัมมนาและฝึกอบรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากมีรายการค่าใช้จ่ายในการสัมมนาและฝึกอบรม ปรากฏอยู่ในหลายหน่วยงาน
- **ควรมีโครงการหรือกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของผู้สูงอายุ** เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร บริการสาธารณะ สวัสดิการสังคม และบริการทางการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย
- ควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาสเป็นกำลังคนดิจิทัลสู่ภัยไซเบอร์ ภายใต้มาตรการและกลไกการติดตาม ตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไข ข้อมูลข่าวสาร สุขภาพที่เผยแพร่อยู่แล้วในชุมชน/สังคมผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้ถูกต้องเท่าทันสถานการณ์ รวมถึงบูรณาการการดำเนินงานกับกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- **ควรมีบทบาทในการสื่อสารและรณรงค์สร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับประเด็นของสังคมสูงวัย** โดยเฉพาะการปรับทัศนคติของสังคมที่มีต่อผู้สูงอายุ และส่งเสริมให้เกิดการยอมรับในคุณค่าและบทบาทของผู้สูงอายุอย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม

ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการทำงาน

- **ควรมีการสร้างระบบที่มีความยั่งยืนของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ รวมทั้งศูนย์ชมรมผู้สูงอายุในชุมชน** ให้เป็นสถานที่ที่เป็นมิตรกับผู้สูงอายุและเป็นพื้นที่ในการทำกิจกรรมภายใต้การบริหารงานโดยผู้สูงอายุและส่งเสริมให้เป็นกลไกยกระดับความคุ้มครองทางสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ โดยสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณเพื่อให้บรรลุผลอย่างแท้จริง
- **ควรมีมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนผู้สูงอายุในการทำงานต่าง ๆ** ตามความเหมาะสมหรือศักยภาพ ควรกำหนดให้เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้ และประสบการณ์ของผู้สูงอายุให้แก่สังคม ซึ่งจะเป็นการสร้างคุณค่า ความภูมิใจ ความมั่นใจให้แก่กลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นผู้รับสวัสดิการจากสังคม แล้วยังเป็นผู้สร้างคุณประโยชน์ให้สังคม และเป็นการลดภาระให้แก่ครอบครัว สังคม และภาครัฐ โดยเน้นที่การส่งเสริมการมีงานทำแบบมีส่วนร่วม ที่ให้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทต่อการสนับสนุนการจ้างงาน
- **การพัฒนาทักษะแรงงานผู้สูงอายุ ควรพิจารณาให้มีความหลากหลายและเหมาะสมกับวิถีการรับรู้ของผู้สูงอายุ** โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินโครงการอย่างคุ้มค่า

- ควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นผู้ให้ความรู้และทักษะอาชีพมากกว่าการเป็นผู้รับฝึกอบรมแต่เพียงอย่างเดียว เนื่องจากผู้สูงอายุเป็นพลังของสังคมและเป็นคลังปัญญาผู้สูงอายุ โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งควรส่งเสริมอาชีพที่สอดคล้องกับภูมิสังคม และวัฒนธรรม เพื่อดำรงชีวิตอย่างมั่นคงและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ
- ควรส่งเสริมค่านิยมเชิงบวกในเรื่องการทำงานผู้สูงอายุ และพัฒนาให้เกิดการทำงานผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งของภาครัฐและเอกชน หรือมีการขยายช่วงอายุการทำงานตามความเหมาะสม เพื่อให้ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีพละกำลัง มีคุณค่า ทำประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม และสามารถสืบสานภูมิปัญญาให้แก่สังคม
- ควรมีแนวทางในการช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุในกลุ่ม Disabilities and Aging และควรมีแนวทางช่วยเหลือและดูแลผู้สูงอายุในการดำรงชีวิตเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการถูกทอดทิ้ง
- การใช้เซนเซอร์ในการตรวจสอบความปลอดภัยในที่อยู่อาศัย ควรส่งเสริมการใช้เซนเซอร์ในการตรวจสอบความปลอดภัยในที่อยู่อาศัย เช่น การตรวจจับการล้ม หรือการติดตามการเคลื่อนไหวในบ้าน

ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม

- ควรใช้มาตรการทางภาษี มาตรการทางการเงิน และมาตรการการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เอกชน มูลนิธิ วิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) มีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย โดยเฉพาะเสริมสร้างทักษะการมีรายได้และมีงานทำสำหรับผู้สูงอายุ
- การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและชุมชน ควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านการฝึกอบรมและสร้างงานให้กับผู้สูงอายุที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึงการจัดตั้งโครงการร่วมกับภาคชุมชนเพื่อสร้างงานที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เช่น การทำงานที่สามารถทำจากที่บ้านหรือการทำงานที่ไม่ต้องใช้แรงกายมาก ซึ่งจะเป็นการเพิ่มโอกาสในการจ้างงานและสร้างรายได้ที่ยั่งยืนสำหรับผู้สูงอายุ รวมถึงการเสริมสร้างความแข็งแรงของชุมชน
- ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาและจัดตั้งชุมชนหรือพื้นที่ที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุ อย่างเหมาะสมทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม กายภาพ สังคม และบริการสาธารณะ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างสะดวก ปลอดภัย และมีความสุข
- ควรขยายผลการดำเนินงานโดยบูรณาการร่วมกับเครือข่ายอาสาสมัครต่าง ๆ ที่มีอยู่ อาทิ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อาสาสมัครประชาสัมพันธ์ประจำหมู่บ้านและชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ด้านสุขภาพ

- ควรส่งเสริมการเข้าถึงหลักประกันสุขภาพ โดยเฉพาะระบบการดูแลระยะยาว (Long - term Care) ระบบการดูแลแบบประคับประคอง (Palliative Care) ระบบการตรวจคัดกรองความเสี่ยงและการป้องกันโรคหรือภาวะพึ่งพิงในผู้สูงอายุ เพื่อลดรายจ่ายด้านสุขภาพของปัจเจกบุคคลและครัวเรือน
- ควรสนับสนุนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมมาใช้เพื่อดูแลผู้สูงอายุ เช่น การใช้เทคโนโลยีติดตามสุขภาพทางไกล (Telemedicine) การใช้แอปพลิเคชันเพื่ออำนวยความสะดวกในการดูแลและการบริการสังคม และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีเพื่อผู้สูงอายุให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- การใช้แอปพลิเคชันในการติดตามสุขภาพ ควรพัฒนาและส่งเสริมการใช้แอปพลิเคชันในการติดตามสุขภาพของผู้สูงอายุ เช่น การแจ้งเตือนการทานยา การติดตามการออกกำลังกาย และการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพผ่านทางออนไลน์
- การผลิตนวัตกรรมเพื่อใช้ในชุมชน ควรส่งเสริมการผลิตนวัตกรรมสำหรับใช้ในชุมชน เช่น อุปกรณ์ช่วยเดิน อุปกรณ์ช่วยฟัง และเทคโนโลยีที่ช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปลอดภัยและสะดวกสบาย

PARLIAMENTARY BUDGET OFFICE

สำนักงานงบประมาณของรัฐสภา (สปร.)

สำนักงานงบประมาณของรัฐบาล

สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร

www.parliament.go.th/pbo

โทรศัพท์ 0 2242 5900 ต่อ 7420

PBO วิเคราะห์งบประมาณอย่างมืออาชีพ เป็นกลาง และสร้างสรรค์